

ISZÁNTÚL

ESTI KIADÁS
 Helyben kizárólag hirdetés
 Előfizetés: 72 koronára
 Népszerűség: 18 koronára
 Helyben kizárólag hirdetés
 Előfizetés: 21 koronára
 Helyben kizárólag hirdetés

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Nagycsanak, Szilágyi Deák-utca 5. Telefon: 2-03.
 A szerkesztőség kizárólag a közérdekű hírek közlésére van felállítva. A kiadói felelősséget a kiadó viseli.

Kedvezőbb hangulat a békekonferencián Magyarország iránt.

Budapest, január 30. (Sajtó tudósítóktól.) Genfből jelentik: A békekonferencián ujabban kedvezőbb hangulat mutatkozik Német-Ausztria és Magyarország irányában. Ugyanilyen mértékben kedvezőtlenebbé vált a hangulat a csehekkel és délszlávokkal szemben, mert a nagyhatalmakhoz egyre tömegesebben érkeznek panaszok a csehek, lengyelek és délszlávok erőszakoskodásairól.

A románok Kissebesig vonultak vissza.

Tegnap 10 ágyulövést adtak le.

A békekonferencia tiltó parancsa még mindig csak írott malaszt a nagyse és magaslatoikon. Tegnap ismét főbb ágyulövessel adták utárá a magyar csa a oktat, hogy még mindig ellenszerek tekintik őket és nem hajlandók engedelmességni a magasabb parancsoknak.

Mélyen megdöbben ez a makacsság minden jó és szí emberen. A magyar nép lelkei vezetői aggodalmas gondok ökönek a jog és az emberi méltóság még megmaradt töredékei előtt a az egész ország irigysággal gondol arra az eshetőségre, hogy a felesleges vérontás újra a doratotokat fog követelni.

Maga a magyar katonaság a legpontosabb önfegyelmével respektálja a magasabb parancsot, a hadosztályparancsnokság sa goruan eltiltotta a csapatokat a legyvernázástól s a csúcsai magaslatoikról

egy provokáló lépést sem tettek előre, tisztán óvatos puhatóldzásokra szorítkoznak.

Ezt az álláspontot tükrözi vissza a dandárparancsnokság által kiadott hivatalos jelentés is. A jelentés szerint

a románok első vonalbeli állásaikat kiürítették. Hogy visszavonulásuk helyi jellegű, vagy nagyobb mérvű-e, azt felderítő különítményeink állapítják meg. A főlősleges vérontást elkerülendő, különítményünk csak nagyobb térköz betartásával követik a románokat. Egyébként a mai nap csöndben folyt le, eltekintve a románok egy délelőtti leadott ágyulövésétől, amely kárt nem okozott.

A nagyváradi dandárosok ezt a jelentést az esti órákban a barátsági ezredparancsnokság egy újabb eseményei bővítette ki. A 21. ezred járőr-különítményekkel küldött ki annak a megállapítására, hogy

Nagysebesen vannak-e még reguláris csapatok és Kissebest kiürítették-e már?

A járőrök esti 7 órakor tértek vissza zászlóaljukhoz és jelentették, hogy

bent voltak Nagysebesen és ott egyetlen királyi katonát sem találtak, Kissebesen pedig teljes csend van és a községbe szabadon ki és bejáráhattak.

A járőrök ezt a hírvést igazolta a románok visszatérő útján a felderítő utárhelyen a szeptemberi menekültek visszatérése, mikor délután 5 órakor

a nagyszebeni magaslatoikról 10 ágyulövessel akarták a románok a fontos jelentéssel visszatérő járőröket megsemmisíteni.

Azonban a lövések semmilyen nem tettek kárt.

Egy oldal irányba kiküldött járőr pedig visszatért bandákra bukott a kissebesi

gránitbányáknál. A magyar járőr kikerülte a románokat, de újat nem folytathatta, mert a román bandák tűz alá vették az utakat.

Erre szembe fordultak a román partállal és rövid puskatűzzel szétgrasztolták őket.

A nap krónikájához hozzátartozik a kolozsvári nemzetőrök leváltása. A terhes szolgálót különböző magyar csapatok vették át tőlük, amelyeket Debracemből vezényeltek ki a Kőrösvidégre.

Az esti órákban vendégek is volt a fronton csapatoknak Caire francia kapitány autójá megérkezett Baráthára. Az ezrednél igazolta magát, mire megfelelő katonai kísérettel átvittek a fronton a így zavartalanul folytathatta útját Kolozsvár felé.

A délutáni ágyulövésekről érjáró támadásról a 21. ezred jelentést tett a dandárnak s a hadosztályparancsnok: *Kratochvíl* ezredes még tegnap közölte a harmánnyal a felsőbb parancsokat a románok részéről történt megsértésről.

Francia árukat kap Nagyvárad.

Caire kapitány a kereskedelmi és iparkamarában.

Kétségtelen, hogy a négy éves háború nemcsak a központi hatalmak iparát, kereskedelmét, szóval egész közgazdaságát silányította tönkre, hanem ellenségeink közgazdasági életét is megbennevelte. Nemcsak nálunk, itthon pangott az ipar és kereskedelem, de jórésztben elmaradt a külföldi kivitel és megszakadtak a régi, sok áldozattal létesített kereskedelmi összeköttetések.

A francia és angol ipar piacait úgy nálunk, mint a Kelet egy részén elvesztette, a német ipar és kereskedelem felendülése folytán már a háború előtt most tehát, a behatározásával, csak természetesen, hogy igyekszik feltöltetni s kereskedelmi piacokat biztosítani úgy a francia, mint az angol élelmiszerrel.

Magyarország, mint a statisztika mutatja, évenként sok száz és száz millióra menő összeget juttatott a külföldre a behozott áruért, tehát kitűnő piac a nyugati államok részére. Most, a háború után, mi or kipu szultunk mondhatni mindeából,

hatványozottan rá vagyunk utalva az iparcikkek és kereskedelmi áruk behozatalára. Hogy egyebet ne említsünk, óriási a szükség nálunk a textilipari készítményekben és egyes élelmiszerekben.

Ezt tudják a nyugati országokban s mire a békekötés ténnyé lesz, megindul a forgalom is. Ezt igyekeznek már most előkészíteni.

Az első jelek már mutatják ezt. Mint említettük, szerdán Nagyváradra érkezett Caire francia kapitány, a bukaresti gazdasági hivatal kiküldöttje, aki tisztán közgazdasági misszióban utazik Magyarországon. Tájékozódást kíván szerezni közgazdasági állapotainkról és hogy mikre van szükségünk, hogy azok behozatalával kereskedelmi összeköttetést létesítsen velünk. Ezen a cíció amennyire fontos most, szi hiszszük, a jövőben is csak hasznunkra lesz, mert szorosabb érdekközösséget biztosít a francia ipari és kereskedelmi körökkel.

Caire kapitány a következő levelet adta



az iparkamara elnökének. A levelet a Bukarestben levő román-francia gazdasági hivatal főnöke, Laudet írta alá.

Bureau Economique Francaise

Laudet parancsnok, a román-francia gazdasági hivatal főnöke.

A kereskedelmi és iparkamara elnökének
ORADIA-MARE.

Elnök ur! Igen kérjük Önt, hogy a következő kérdésekre a legkimerítőbb feleletet adni sziveskedjék.

A vezetése alatt álló kereskedelmi kamarához tartozó körzetben a földek be vannak e vetve és milyen arányban? Az utolsó termés kielégíti-e a lakosság szükségletét s az utolsó termés gabonafélékben elégséges lesz-e a jövő termésig? Van-e a falvakban elegendő ló, ökör a tavaszi szántási és vetési munkálatok elvégzésére?

Sziveskedjék nekünk megjelölni a kamara kerületéhez tartozó nagyobb ipartelepeket és bányákat. Sziveskedjék velünk egyúttal azt is tudatni, hogy üzemben vannak-e ezek s ha szünetelnek, a szünetelésnek mi az oka, nevezetesen a szünetelést munkás, vagy anyagihiány okozza-e?

Sziveskedjék Elnök ur a tekintetben az

érdekelteket megkérdezni s szükségleteiket velünk tudatni, hogy az adatok birtokában megtalálhassuk a módját a szükségletek kielégítésének. Ha dolgoznak az ipari vállalatok, mennyi a rendszeres termelésük?

Végül sziveskedjék Elnök ur, erősíteni az összes kereskedőket és iparosokat, hogy *mától fogva rendelkezésükre állunk, őket összeköttetésbe hozzuk a szövetséges kereskedelemmel és iparral abból a célból, hogy halasztás nélkül, a legrövidebb idő alatt megszerezhessük nekik azokat, mikre szükségük van.*

Kérem Elnök urat, hogy ha a vezetése alatt álló kereskedelmi és iparkamara ad ki jelentéseket, sziveskedjék nekünk egy gyűjteményt, ugyancsak mind azokat a nyilvánosságnak szánt közleményeket megküldeni, amelyeket a kamara kiad.

Fogadjon Elnök ur legmélyebb köszönetünk kifejezését.

Laudet

Dr. Moskovits József, a kamara elnöke angol nyelven válaszolt a levélre és elejtett a román-francia gazdasági hivatal főnöke kéréseinek, amennyiben a jövőben között kérdésekre pontos adatokkal megfelelt.

Az erdélyi nagy sztrájk krónikája.

A nagy késéssel és kerülő utakon hozzáink érkező kolozsvári lapok most közlik az öt napos erdélyi sztrájk történetét. A krónikán határozottan megérzik a cenzura bénító hatása, nem mondhatja el egész nyíltan a krónikás ennek az impozáns tünetetésnek minden érdeljes emlékét. S még a tartózkodó hangban is talált kivetni valót a cenzor: egy helyütt nagy fehér ablakot vágott a tudósításba.

A mult heti nagy eseményeket a következőkben foglalja össze a kolozsvári „Ellenzék”

Szerda hajnalban

Kolozsváron a vasúti pályaudvar munkásai, szinte adott jelre, azonban minden demonstráció nélkül abbahagyták a munkát. Az előző ényekről csak egy pár vezetőfőri tudott, minden a legnagyobb nyugalomban és csöndben történt. A postán is ugy kezdődött a sztrájk, hogy hivatalosan senki se tudott róla. Egyenként szállingóztak el a hivatalnokok, úgy, hogy tíz órára már teljesen üresek voltak a hivatalos helyiségek, a távíró géptermekek. Szerdán már táviratot se vettek fel s így a délután megjelenő lapok minden hírforrás nélkül maradtak.

A városban ezalatt a legkülönbözőbb verziók keringtek. Az üzleteket lassanként becsukták és az üzemekben is megállt a munka. A város közönsége a legnagyobb izgalomban volt. — Senki sem tudta, mi történt, hogyan történt, csupán a munka megállása jelezte a rendkívüli eseményeket.

Már szerdán délelőtt előkészítő tárgyalásra ültek össze azok a tényezők, akik a válság megoldásán fáradoztak. Az értekezletet a főpostán tartották. Résztvettek benne Grandpierre Emil dr kormánybiztos, Hankó Mihály, a postaigazgató, a máv. üzletvezető, Szabó Domokos, titkár, Szathmáry György,

a vasutasok szakszervezetének elnöke, Grósz Hermann, a szociálista szakszervezet titkára és Stebu Szabin öszezötő tiszt; Hatiegán Emil dr román kormánybiztos tag és dr Porutiu Bálint. Ezen az értekezleten a románság tényezői felkérték a vasutasok és a munkások, valamint a magyar tisztviselők képviselőit, állítsák össze és szövegezzék meg követeléseiket.

Szerdán este az utcákon már siri csönd volt. A színházak, mozik, kávéházak bezártak, s erős patrullók járták az utcákat, közbelépésükre azonban nem volt szükség.

Csütörtökön

folytatták a tárgyalásokat, melyek során teljes világosság derült a sztrájk előzményeire. A sztrájkot az erdélyi vasutasok és bányászok szociáldemokrata blokk szervezte indította meg követeléseinek teljesítése érdekében. A blokk II pontban foglalta össze követeléseit, melyek a már kivívott jogok épségben tartására és a rend biztosítására vonatkoztak.

Míg a tárgyalások folytak, melyen a szerdai megbízottak vettek részt, megjelent Medgyesi Ferenc, a vasutasok bizalmi embere és közölte a tárgyalókkal, hogy e pillanatban beszélt telefonon Szilacssek Ferencel, a petrozsényi munkások elnökével, aki közölte vele, hogy a petrozsényi munkásság vezető faktorai és a románság képviselői között megegyezés jött létre. A megegyezésnek az képezte a kiindulópontját, hogy a petrozsényi munkásság követeléseit a nagyszebeni román kormányzótanács elvben elfogadta.

Ennek folytán a bányászok és a vasutasok munkája állottak és a posta is megkezdette tevékenységét. A vasutasok délután az összehívottan tartott gyűlésü-

kön tudomásul is vették ezt a határozatot.

Erek után még csupán a kolozsvári szakszervezetek állásfoglalása volt hátra.

Pénteken

tartotta meg ebben a kérdésben a kolozsvári munkástanács első, izgalmas lefolyású ülését, melynek első jelentős lépése az volt, hogy a szociáldemokrata párt vezetője lemondott és helyét a teljes hatalmu munkástanács foglalta el. Izgalmas vita után egy hat tagu bizottságot küldöttek ki a tárgyalások folytatására és a sztrájk kérdésében való határozatukat ennek eredményétől tették függővé.

Szombaton

a város hangulata a legizgatottabb volt. A hat tagu bizottság szünet nélkül folytatta tárgyalásait, melyek azonban nem jártak pozitív eredményekkel. A postánál és a vasútnál már megkezdették a munkát, a városban azonban minden munka megszűnt. Szerencsére a szombati nap nem követelt újabb áldozatot s az éjszaka is nyugodtan telt el.

Vasárnap

a Munkástanács folytatta tanácskozásait. Közben megérkezett a nagyszebeni román kormányzótanács válasza is, mely némileg megnyugtatóan hatott. A kormányzótanács válasza alapján a Munkástanács egyhangúlag elhatározta, hogy a munkát felveszi s erről még a délután folyamán a következő röpiratot adta ki:

Munkások!

Munkásnők!

A Munkástanács mai ülésében hozott egyhangú határozatával a sztrájkot megszüntette és ennél fogva felszólítja Kolozsvár munkásságát, hogy a teljes munkát azonnal vegye fel.

Kolozsvár, 1919. január 26.

Munkástanács.

Meddig még?

Elviselhetetlen faárak.

Már szinte beleszoktunk, hogy minden cikkért az eddigi áraknak tízszeresét kell fizetni, de az ellen mégis csak a hatóságoknak kellene valamit tenni, hogy a legszükségesebb cikkek árait ne emelhessek az égig.

Ilyen közszükségleti cikk a tűzifa, amelynek horribilis árárt ide a tova már csak a hadimilliomosok lesznek képesek megfizetni.

A fűrmegállapító bizottság elég magasra állapította meg a tűzifaárakat, de ezt is csak kevesen tartják be.

Különben a város által kiutalt fához is nehéz jutni; nagy sokáig kell várni, amíg a kiutalt fát elszállítják, vagy egyszerűen elutasítja a kereskedő az utalvány birtokában levőt azzal, hogy nem szállít, mert nincs fa.

A közönség nagyrésze arra van utalva, hogy más úton szerezzék be tűzifájukat. Így pedig csak 90 koronáért juthat egy köbméter fának s bármilyen legyen az, még köszönetet is kell fogadni, mert másként nincs fa.

Hogy még nagyobb legyen az illető kálváriája, fél napot kell járnia, míg favágót kárp, aki 30-34 koronáért kegyesen elváltálja a fa köbméterének felvágását.

Tehát csekély 120 koronába kerül egy köbméter tüzifa, mire a fűkamrába kerül. Ki bírja ezt ki?

Hát még a közönség legszegényebb részének, aki csak 10-20 kilónként szerzheti be tüzfáját, milyen árkak kell fizetnie.

Egyszerű ármegállapítás nem segít ezen a bajokon, a hatóságnak meg kell találni a módját, hogy a közönséget megóvja a lelketlen fauzsorától.

Belényesen elszedték a gépfegyvereket a bandáktól.

Belényes vidékén gomba módra nőtek ki az utóbbi időben a fegyveres bandák. A városban veszélyeztetették a közrendet, a vidéket pedig rettegésben tartották. Belényesen existált ugyan a román gárda, de tekintélyére jellemző, hogy a csendőrség el kellett hogy hagyja Belényest, annyira lenyegelték testi épségüket.

Szerdán Nagyváradról egy karhatalmi század ment ki Belényesre. Az állomásparancsnoksághoz azonban az az értesítés érkezett, hogy a század nem tud bemenni a városba, mert Belényes előtt felszedték a sineket.

Ezt a hírt tegnap megcáfolta Zib Károly helyettes főszolgabíró, aki jelentette az alispánnak, hogy a karhatalmi különítmény rendesen megérkezett és átvette a rend fenntartását, a megnövekedett számú román gárdától.

A főszolgabíró jelentette azt is, hogy a csendőrség újra szolgálatba lépett, de sürgős megerősítést kért. Ezt a kérelmet a kormánybiztos azonnal továbbította a belügyminiszterhez.

Addig is, míg megfelelő csendőrség lesz Belényesen, a karhatalmi különítmény radikálisan rendet teremtett. Beszedte a fegyvereket azoktól, akik azt jogtalanul hordták s két gépfegyvert vett el az irreguláris bandáktól. A román gárda létszámát pedig leszállították 40-re, úgy, amint azt Nagyváradon annakidején a magyar és román nemzeti tanácsok együttesen megállapították.

Gondoskodtak arról is, hogy a vidéki csöcseléket lelkiismeretlen lázítók be ne csödütsék Belényesre.

Angol hajók Budapesten. A Duna-gőzhajózási Társaság Gizella nevű gőzöse, amelyet a fegyverszüneti szerződés értelmében az antantnak kiszolgáltattunk, Rook angol tengerészhadnagy vezetésével, angol hadi lobogó alatt Budapestre érkezett. Egyidejűleg ideérkezett Bancher angol tengerészkapitány parancsnoksága alatt az M. L. 228. számú fegyverezett angol őrnaszád. Zerkowitz Emil miniszteri tanácsos, hajózási kormánybiztos az angol hajók részére az Eötvös-téri hajóállomáson jelölt ki állomásozó helyet és az angol parancsnok meghívására megtekintette a hajókat, amelyek hosszabb ideig maradnak a fővárosban. Ez az első eset, hogy angol hadihajó, illetve hajó a tengerrel Budapestre érkezett. Az M. L. 228. számú angol őrnaszád a Földközi tengerrel a Fekete tengeren és az Atlantián jött a magyar fővárosba.

Ruhát és felszerelést Erdély védőinek.

Azokat, akik most hetek óta a csucsai hegyek között dermesztő hidegben nyomulnak előre, a párizsi parancsra visszavonuló idegen csapatok után, senki sem küldte rajvonalba. Örmaguktól mentek az otthont visszazárni és örmaguktól álltak a román golyóápor elé, hogy testikkel védjék meg Nagyváradot. Méhetetlen hála kell, hogy ébredjen minden nagyváradi nyárspolgár felkeltben azokkal szemben, akik örmaguktól, halálraáradtan újra léptek a góltárra vezető útra.

Hallgassatok ide, ti bizánci zombák! Hallgassatok ide, ti minden jóra és nemetre környen hajló kisemberek! Az erdélyi havszokon kúzdó magyaroknak ruhára van szükségük. Ruhára, fegyverre, takaróra, hátizsákra, kulacsra és más hadiszere. Ők tették azt, hogy a Szent László téren ma nem áll gödös tribün, ők a maguk testére verették azokat a botütéseket, amelyek rektek voltak szánva, ők megmentették az élelem raktárakat, hogy ti jólakhabbátok, ők sebet vágatnak magukon, hogy legyen mit beszóva újra összevarrni, csak azért, hogy ne vacogjon meg a fogatok idegen katonák vad vigyorgása láttán.

Adjátok oda a sok dugott „emléket”, amit egy tartalmas hazug időtől hoztatok magatokkal, azért hogy idék múltán drága pénzért eladhassátok. Adjátok oda mind, hogy megmeneküljétek a borzalmas szenvedések átkától és hogy segítsétek az értékek küzdőjén.

A rendőrfőkapitány a következő felhívást bocsátotta ki:

A rendőrfőkapitány a következő felhívást bocsátotta ki:

A borzalmas világháború minden győrelme mellett anyagilag is tönkre tette nemzetünket! Katonai raktáraink kiürültek, ruházatunk, fegyverzetünk elpusztult! Néphadseregünknek ruházatra és fegyverekre van szüksége, hogy nagy feladatát, a magyarság fennállását és dicső forradalmunk nagy vívmányait biztosíthassák. Városunk lakosságának birtokában igen nagy mennyiségű katonai ruházati, felszerelési és fegyverzet tárgy van, amelyek a legnagyobb részben jogosulatlan szerzési módon kerültek birtokosaikhoz!

Ezen dolgokra ma égető nagy szüksége van néphadseregünknek s ezért a lakosság hazafias érzésére hivatkozva, felszólítok mindenkit, hogy a birtokában levő mindenféle katonai ruházati, felszerelési és fegyverzet tárgyát, sapka, köppeney, zubbony, nadrág, takaró, (pokróc), szijjzat, fegyverek, hátizsák, kegyérszák, evőeszköz, kulacs, evőeszköz, émelegítő, téli ing, téli alónadrág, gyalogsági ásó, esőbánybélta, rajkályhák, 3 nap alatt a rendőrséghez, (földszint) 35. számú szobában elismervény ellenében feltétlenül beszoigáltassa.

Ha jelen felhívásom kellő eredményre nem vezetne, úgy a kincstári ruházati és felszerelési tárgyaknak katonasággal együttesen tartandó házkutatások útján való összegyűjtését fogom elrendelni s az ezen úton feltalált kincstári tárgyak birtokosa ellen, a kincstári tárgyak elhozásán kívül a törvény teljes szigorát fogom alkalmazni.

Nagyvárád, 1919. január 30. án.

Jánossy Gyula, s. k.
rendőrfőkapitány

Kétezernél több delegátus a békekonferencián.

Budapest, január 30. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: Párisi jelentés szerint a francia résztvevőkön kívül a delegátusok összes száma a segéd személyzettel együtt kétezer személy. Ezek közül Angliát ötszáz, Amerikát háromszázötven, Olaszországot háromszáz, Belgiumot kétszáz, Görögországot százötven, Japánt száz, Szerbiát, a délszlávokat és cseheket egyenként nyolcvan-nyolcvan, Kínát, Portugáliát és Sziámot egyenként ötven-ötven ember képviseli.

Az antant vegyes bizottságot állít fel Bécsben.

Tagjai: magyarok, csehek, délszlávok, lengyelek és románok.

Budapest, jan. 30. (Saját tudósítónktól.) Svájcából érkező híradás szerint Coolidge professzor már megtette jelentését Wilson elnöknek. Az antant Coolidge tanár javaslatai elhatározták, hogy rövidesen felállít Bécsben egy vegyes bizottságot, amelyen képviselve lesznek mindazok a nemzeti államok, amelyek a volt osztrák-magyar monarchia keretében alakultak, tehát csehek, délszlávok, lengyelek, románok és magyarok. A bizottság címe: ellenőrző bizottság s elnöke egy amerikai vagy angol politikus lesz.

Budapest, jan. 30. (Saját tudósítónktól.) Jászi Oszkár ma a következő igen érdekes nyilatkozatot tette:

— Az az örvendetes fordulat, mely az entente legutóbbi szikratáviratában jutott kifejezésre, nem csekély mértékben, amaz amerikai bizottság munkájának eredménye, mely Coolidge tanár vezetése alatt működött Budapesten. A professzor és

munkatársai személyes észleteik alapján láthassák és látták is, hogy az az erőszakos, minden jogot lábba tipró eljárás, melyet a szenvedő magyarsággal szemben a csehek, románok és szerbek folytatnak, mily kétségbeejtő eredményekre vezethet. A békekonferencia által elfogadott javaslat a pacifizmus szellemének örvendetes megerősödését jelenti nemcsak Amerikában, hanem Angliában, és Olaszországban, sőt Franciaországban is.

— Továbbra is ki kell tartani az eddigi pacifista politika mellett. Az Európai Egyesült Államok megalkotása számomra az a legmagasabb cél, mely nemzetiségi politikámat irányította és irányítja. Ez a felfogás vezetett engem a Ruszka Krajnáról szóló törvény megalkotásához s őszinte megelégedésemre szolgál, hogy a kormány a német autonómia rendelkezésének kérdésében is ugyanezt a koncepciót fogadta el alapul.

A budapesti román követ nyilatkozata.

Egy kirlapíró ma beszéltgetett dr Erdélyi János román követtel. Vix alezredes ismeretes jltó táviratára vonatkozóan ezt mondotta a román követ:

— Mi ránk a távirat nem vonatkozik, mert minket a fegyverszüneti tárgyalásokra nem hívtak meg. A fegyverszüneti tárgyalásokon kötött szerződések köthetik tehát az entente ot Magyarországgal szemben és viszont, de semmiesetre sem köthetnek bennünket.

— Gondolja követ ur, hogy az entente-nak nincs is joga követelni a románoktól, hogy a demarkációs vonal mögé vonuljanak vissza?

— A már említett okból nincs joga.

— Azt az értesítést kaptuk, — mondta most az újságíró — hogy Apáthy Istvánt csakhamar szabadon bocsátják.

— Szó sincs róla — felelt a követ — Apáthyt nem fogjuk szabadon bocsátani, mert bebizonyult, hogy bolsevik agitációt űzött. A szabeni alispánnak bolsevik röpiratokat küldött azzal a parancsossal, hogy a román katonák között terjessze el. A szabeni alispánnak azonban volt esze és nem terjesztette el a röpiratokat. Mikor a röpiratokra rábukkantak a pincében az alispán megvallotta, hogy Apáthy küldte neki. Apáthyról azonban bebizonyult, hogy ő a cigányi összeütközés értelmi szerzője, továbbá az ő parancsára szedték fel a sineket Bánffyhyunad mellett.

A románok zsilvölgyi rémuralmára vonatkozó hírekről Erdélyi dr ezt a kijelentést tette:

— Hazugság és rágalom. Gazság ilyesmit terjesztani vagy leírni. Nagyon rossz azoigálatot tesznek a magyarság ügyének, akik ilyen sugalmazott és megrendelt híreket akarnak küzdeni Magyarország integritásáért.

A Hivatalos Pártfogói Tanfolyam bezárása.

A múlt év okt 21-én megnyílt Hivatalos Pártfogói Tanfolyam jan. 27, 28 és 29. napokon tartott vizsgálatokkal bezáródott. A tanfolyam, a melyen ugy az előadók, mint a hallgatók valláskülönbség nélkül vettek részt, a legnagyobb buzgósággal a sikerrel folyt le a vizsga, a megnyitás és zárás óráin kívül összesen 70 órában, 36 hallgatója volt, akik állandóan jegyeztek, tanultak a a gyermekbiróságnak környezet-tanulmányokat végeztek. 26-an vizsgáztak le, többbit betegség, vagy más fontos ok tartotta vissza. A tanfolyam nagyon értékes anyagot szolgáltatott, mely a gyakorlati, er-

kölcsi, jogi, criminológiai, gyermekvédelmi nemzetgazdaságtani, pszichológiai, pedagógiai, a fiatalkorúakra vonatkozó büntjyszabályok és végrehajtásuk ismeretével nagyon értékes tudnivalókat adott s mi fő, a patronázs ügyo iránt érzéket és lelkesedést.

Ezt a három napon át tartó vizsgálatok igazolták, amelyekben úenelyik hallgató nemcsak szorgalmáról, hanem átfogó értelemről tanuskodó feleleti taptot váltott ki. A tanfolyamot látogatták és vizsgáztak a következő hölgyek:

Antal Mária irg. nővér, özv. Barabás Gézáné, Bogsonné Tezold Iréne, Borbély Éva, Borbély Pirooska, Csorba Dária irg. nővér, Czifra Irma, özv. dr Demek Győzőné, Dömel Pia irg. nővér, Gyeogéné Muth Verus, Hadady Berta, Kazinczy Mária, Kecskés Anna, Keifler Jonanna irg. nővér, Kiss Valy, Koncz Lihosa irg. nővér, Kozma Mária, Mann Lenke, Matolayné Balázs Rózi, Mibussay Margit, Pozsony Matild, Riez Sárka, Schüch Erzi, Szabadosné Kerekes Vilna, Stein Klarissza irg. nővér, Szikora Irma.

A tanfolyamot rendszeren látogatták: Bühl Kornelia, Farkas Etelka, Follmann Géza, Kovács Giz, özv. Kövér Sándorné, Lapu Károlyné, Sándor Albertné, Udvardy Ödön.

Akik vizsgáztak, hivatalos okmányt kapnak róla, a szorgalmas látogatók pedig látogatási bizonyítványt. Kiosztásuk február 2-án délelött 11 órakor a prem. főgimnázium VI. osztályában fog történni.

Itt említjük meg, hogy a tanfolyam alatt megalakult a Szociális Missziótársulat nagyváradí Patronázs Szakosztálya. Vezetője özv. Kövér Sándorné, titkára Schüch Erzsike, pénztárosa Kazinczy Mária, jegyzője Borbély Éva. Az alapító díj 100 kor., pártoló tagság legalább 4 kor.

Alapító tagok lettek: özv. Kövér Sándorné 500 kor., özv. dr Demek Győzőné 100 kor., Kazinczy Mária 100 kor.

A szakosztály a patronázsügyben a gyermekbiróság illetőleg a fiatalkorúak felügyelő hatóságának a legnagyobb készséggel óhajt segíteni az ifjuságvédelemben.

Ugyancsak a tanfolyam alatt a hallgatók egy feliratot nyújtottak át dr Kovács Lajos főgimnáziumi igazgatónak, hogy terjessze fel dr Takács Menyhért jászói prépostnak, aki a közérdekű tanfolyamnak a legnagyobb készséggel bocsátotts rendelkezésre a természet fűtessel és világítással. Az igazgató, aki Kassán a patronázsügynek vezető munkása volt, a legnagyobb előzé kenyességgel teljesítette a tanfolyam hallgatóinak kérését.

Miért foglalkozott a békekonferencia először a gyarmati kérdéssel.

Az olaszok adriai igényei.

Budapest, jan 30. (Saját tudósítónktól.)

A Magyar Távirati Iroda szikratávirata a budapesti rádió-állomás útján. A Louisville Journal jelenti Párisból:

— A békekonferencia elősorban azért foglalkozott a gyarmati kérdéssel, mert a népek ligájának sorsa a gyarmati kérdések elintézésének módjától függ.

— E kérdésnél Wilson elnök győzelmet aratott és megvalósította azt a tervét, hogy a gyarmatok s a Csendes Óceán szigetei felett egyes államok, mint megbízottak intézzék a közigazgatást. Ez a megoldás automaticen intézte el egyben az olaszoknak

az Adriára és a franciáknak Sziára vonatkozó igényeit és az annexiók célzatokkal szemben érvényt szerzett a wilsoni elveknek, egyben pedig a japán rémet is elkergeti a Csendes Óceánról, miután Nagybritannia nyíltan Wilson elnök mellé állott és elhagyta saját keleti szövetségesét. Japán, Ausztrália, Délafrika képviselői ellenették ezt a tervet, Olaszország pedig nem nyilatkozott.

— Wilson elnök két óras beszédben indokolta meg javaslatát. Végleges határozat egy két nap múlva várható.

Egert fegyveresen megvédjük a csehek ellen.

Budapest, január 30. (Saját tudósítónktól.) Egerből jelentik: Modly László kormánybiztos rendeletére tegnap reggel 180 főből álló géppuskás csapat vonult ki a Pásztó felől közeledő csehek ellen. Déli tizenkét óra után Pásztó közelében megtörtént az összeütközés, amelynek cseh részről öt halottja és tizennyolc sebesültje volt, erre a csehek Szecsény felé gyorsan visszavonultak.

A románok a sztrájkoló magyarokat internálással fenyegetik

Budapest, jan. 30. (Saját tudósítónktól.) Kolozsvárról jelentik: A nagyszabeni román kormány felhívást intézett a sztrájkoló erdélyi közalkalmazottakhoz és munkásokhoz, amelyben a hűségeskü letételére február

ötödikéig tüzi ki részükre a határidőt. Akik e napig a hűségeskü telen nem teszik, mindazokat Dobrudzsába és Besszarábiába internálják kény szer munkára.

Tűzifa

házhoz való szállítására megrendelést elfogad az

Apolló-tőzsde

Rákóczi-ut 22 szám

A burgonyadara-pénzből Habsburg Károly is kapott. Windischgraetz berni kihallgatása.

Budapest, jan. 30. (Saját tudósítónktól.) A budapesti főkapitányzshoz ma reggel érkezett meg a berni rendőrség távirata, amelyből kitűnik, hogy Windischgraetz herceget mint gyanúsítottat hallgatták ki a berni rendőrség.

Vallomásában a volt közlekedési miniszter kijelentette, hogy csupán a tíz millió korona hovatfordításáról tud, míg a három millió kilencszázezer koronáról semmi tudomása nincs.

A védők beadványt adtak be a törvényeséhez, amelyben Habsburg Károly volt király kihallgatását kérik, mint aki állítólag a burgonyadara üzletből befolyó pénznek egy tekintélyes részét kapta meg Windischgraetz herceg utján, aki a pénzt a Hungária élelmiszeri vonattal vitte fel Bécsbe. Kérik továbbá Nagy Ferenc volt miniszter és Szarvasi György volt képviselő kihallgatását is.

Nagy katonai zavargás Makón.

Budapest, január 30. (Saját tudósítónktól.) Makóról ma számos menekülő érkezett ide, akik elmondták, hogy a Makón állomásozó katonaság nagy zavargásban tört ki a követelte tisztjeitől, hogy a rangjelzést tegyék le. A zavargásnak politikai jellege is van s főként a kormánybiztos ellen irányul, akinek azonnali távozását követelik. A város jobbódu lakossága kénytelen volt elmenekülni. Makóval a távirat és telefonösszeköttetés megszakadt.

A Spartacusok wilhelmshaveni veresége.

Budapest, jan. 30. (Saját tudósítónktól.) Oldenburgból jelentik. Wilhelmshavenben a Spartacusokat végleg levertek. Elsáncolták magukat az ugynevezett Tausendmann kaszárnyában, amelyet a tüzerek 6 centiméteres ágyúkkal kezdtek lőni. Végül a Spartacusok kénytelenek voltak kegyelemre megadni magukat. Ki kellett adniok a birodalmi bank fiókjában erőszakkal elvett

10,069.000 márkát, de ebből az összegből 20.000 márkát már elköltöttek.

Az utcai harcoknak 8 halottja és 30 sebesültje volt. A börtönvetések miatt támadt vasutasztrájk még tart, de a Wilhelmshavennel való vasuti forgalmat a vasutasok komolyabb elemeivel sikerült mégis helyreállítani. Tegnap este már csend volt a városban és az éjszaka is nyugodt a telt

HIREK

Tibor Ernő képei.

A Bémer-téren, a kereskedelmi bank épülete mellett az egyik kirakatban Tibor Ernőnek néhány csodálatosan szép képe van kiállítva. Csendéletek, amelyek finom nippelket, porcellán figurákat ábrázolnak és így elűntnek a sablonról, egy-egy interieur; néhány szingarddag plein air. Mindössze öt hat vászon, de valamennyi olyan bő forrása a meleg és legerősebben megkapó színeknek, hogy a szemlélőt órákig odakötik a kirakat üvegtáblájához. Szinte halljuk a nippel halk tiszta csengését, érezzük a vásárló falusi asszonyok ködmönös illatát és az augusztusi napsütés érett, forró melege árad felénk. Csodálatos látni ennek a művésznak gyors közeledését a teljes kiforrottság felé. Ahik pályája kezdetétől figyelik, tapsolnak örömeikben: még egy-két stáció és elérkezett a legnagyobbak közé. Minden vonás, minden színtelje a helyén van, ott, ahová csak kiválasztott szín- és figuratehetség teheti. Izlése és komolysága olyan megbízható, mint talán senkié az egykorúak közül.

Tibor Ernő műtermét a napokban Sebestyén miniszteri tanácsos látogatta meg és két nagyértékű, pompás vásznot vásárolt tőle. A miniszteri tanácsos csak a képért jött Váradra és a vétel után azonnal visszautazott a fővárosba. Herschkovits Lajos vezérigazgató egyik legszebb és legér-

tékesebb képét vette meg, egy konyharészletet, amely realizmusával kelt rendkívüli hatást. Akik ma Tibor képet vesznek, nagyon jól járnak, mert rövid idő múlva igen nagy mértékben fog emelkedni a kitűnő művész alkotásainak értéke.

A városi alkalmazottak nyilatkozata. A helybeli lapok január 29-iki számában de Thury László aláírásával felhívás jelent meg, amely felhívja a Városi alkalmazottak egyesületét, hogy bizalmi tagjait jelentse be, hogy „édeskeik védelme és bajuk orvoslása biztosítható legyen.” Ez a felhívás kétségtelenül meglepetésszerűen jött, mert hiszen azok, akik megalakították a Városi alkalmazottak országos egyesületének nagyváradi csoportját, nemcsak nem tartanak fenn semmiféle közösséget a felhívást kibocsátó egyesülettel, amellyel szemben minden szolidaritást megtagadnak, hanem hangsúlyozottan kijelentik, hogy szervezeteikben a szociáldemokrata párt keretein belül eléggé erősek arra, hogy érdekeiket bármely ellentérvésekkel szemben is megvédjék és bajukra határos orvoslást találjanak. A Városi alkalmazottak országos egyesülete nagyváradi csoportjának vezetősége.

Az Urleányok kongregációja vasárnap d. u. 4 órakor ünnepélyes tagfelvételt tartott. Domonk Pál préstes tartja, a szent László menedékházban. A szertartás alatt Resch Minálné énekel szót. A tagok vasárnap reggel 3 órakor az olasz plebánia templomban közösen szentáldozásról járulnak.

A Kath. Népszövetség kabaré-délutánja. A nagyváradi Kath. Népszövetség ifjusági műkedvelő gárdája 1919 febr. 2-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel a Kath. Kör Szent László-teremben táncos egybekötött kabaré előadást rendez. A műsor a következő:

1. Prológ. Elmondja: Balassa György.
 2. Tánccsám. Bemutatják: Varga Manci és Székely Irén.
 3. Dalok. Énekl: Szekernyes Annus.
 4. A hatalmas vadász. Tréfás jelenet Gábor Andortól, előadják: Bereng Béla és Czékus Mariska.
 5. Monológ. Előadja: Kiss Marianna.
 6. Valami hibája van. Viglákék 1 felvonásban. Irta: Gondiner. Szereplők: De Lussan André orvos — Bodnár János. Cecile, a felesége — Kiss Marianna. Nanette szobalány — Molnár Ilonka. Balancourt, a nagybácsi — Bereng Béla. Színhely: Páris.
- Az egyes számokat Szekernyes Annus konferálja. Előadás után tánc a zárórág. Záróra előtt: Mindszenty Gedeon: Anyám sirján. Szavalja Kéler Géza.

Belépti díj: szőlőye 4 K, támlásszék és közép-erkély 3 K, oldal erkély 2 K. Jegyek előre válthatók a Tiszántúli kiadóhivatalában. A tiszta jövedelem felérésében az anya- és csecsemővédelemé. A meghívó ki-vánatra felmutatandó.

Szabad a ruhák elzálogosítása. A kereskedelemügyi miniszter 114633—1918. számú rendelete folytán tudomására hozom a város közönségének és az érdekelteknek, hogy a férfi alsó és férfi felső ruhák és férfi cipők elzálogosítását eltöltő 109100—1918. sz. rendelet hatályon kívül helyeztetett s ígyképpen a ruházati cikkek kézi-zálogként újra elfogadhatók. Nagyvárad, 1919 január 28. — Rimler Károly, polgármester.

A NAC gyűlése. Kérem a NAC közgyűlésének előkészítő bizottságát és a taggyűjtőiv tartókat, hogy ma, pénteken délután 5 órakor a városháza bizottsági termében megjelenni sziveskedjenek. Pásztor Bertalan ügyvezető alelnök.

A kenyér ára. Tudatom a város közönségével, hogy péntek január 31-ől kezdődőleg a pékek csakis 50 százalékos buzású és 50 százalékos rozsliszt keverékből, valamint főzlisztből készült kenyeret állíthatnak elő, mely minőségű kenyerek maximális árai a következőkben vannak megállapítva: 50 százalékos buza és 50 százalékos rozsliszt keverékből készült kenyér péknél 92 fillér, ugyanaz viszontelárusítónál 96 fillér, főzlisztből készült kenyér péknél 1.18 K ugyanaz viszontelárusítónál 1.22 K. Nagyvárad, 1918. január 30. án. Lukács Ödön polgármester helyettes.

Magyar tanfolyam magyar állampolgárok számára. A mai zavaros világban még ilyen tanfolyamot is kellett állítani. A volt közös hadseregnek tudniuk sok olyan tiszte volt, akik magyar állampolgárok voltak ugyan, de magyarul nem tudtak. Ezek részére most magyar nyelvű tanfolyamot állít fel a Magyar Tisztek és Tovább-szolgáló Alisztek Országos Szövetsége (IV., Váci-ut 38). Akik ezen a tanfolyamon résztvenni szeretnek jelentkezzenek 9—1 között a szövetség állásfoglaló osztályánál, vagy pedig jelentsék be írásban szándékukat a szövetségnek.

A nőiszabó iparosok gyűlése. Felkérem az ipartestület kötelezően tartozó összes nőiszabó iparosokat és iparosnőket, hogy f. hó 31-én azaz ma d. u. 6 órakor az ipartestület helyiségében fontos szakmai értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad 1919. jan. 30. án Haldy Sándor iparos tanácselnök.

Nagyvárad részvéte Ady Endre halála felett.

Vasárnaphoz egy hétre lesz az Ady emléknap.

Budapest, jan. 30. (Saját tudósítónktól.) A nagyvárad-i újságírók egyesülete nevében Fehér Dezsd, Dutka Ákos és Antal Sándor megjelentek Ady Endre özvegyénél, akinek az egyesület nagy részvétét tolmácsolják.

Az az értesítés, hogy a nagyvárad-i újságírók körében mozgalom indult meg, hogy egyrészt Ady emléknapot rendezzenek, másrészt a halott nagy költőnek szobrát emeljenek, úgy a kormány, mint az irodalom körében a legnagyobb rokonszervezést talált és kijelentették, hogy a mozgalmat teljes mértékben támogatják.

A nagy emléknapon a kormányt vagy Kunfi Zsigmond minisztert, vagy egy államtitkár fogja képviselni. Az emléknap va-

sárnaphoz egy hétre, február 9-én lesz. Az emléknapon való megjelenésüket eddig megígérték: Biró Lajos, Márkus Miksa, Gellért Oszkár, Jászai Oszkár, Hatvani Lajos, Major József, de számítani lehet az irodalom és a közélet még több kiválóságának a megjelenésére is.

Most még nem lehet bizonyosnak mondani, de nagyon valószínű, hogy az emléknapon meg fog jelenni Ady Endre fiatal özvegye is, aki teljesen tudatában van annak, hogy Nagyvárad városa mily nagy mértékben osztozik gyászában és amit mélyen megindított a városnak ez az ószi, mély részvéte.

Londonban meleg hangon beszélnek Magyarországról.

Budapest, jan. 30. (Saját tud. táv.) Hágából jelentik: Londonban egy ismeretterjesztő társaság kezdte meg működését, amely sorozatos előadásokat tart az egyes államokról s amely ismertette legutóbb Magyarországot is. Az elnök Bryce lord Magyarországról beszélve igen meleg hangon nyilatkozott a magyarokról és hangsúlyozta, hogy a magyar nép számíthat a szabad angol nép jóindulatú támogatására.

Kunfi kontra egyetemi tanács.

A miniszter ellenforradalommal vádolja az egyetemet.

Budapest, január 30. (Saját tudósítónktól.) Tudvaleg az egyetem tanácsa törvényesítésnek nyilvánította a közoktatásügyi miniszternek azt a cselekedetét, hogy az egyetemi tanács megkérdése nélkül tanácsokat szervez és tölt be és ezért a rendelet hatályon kívül helyezését kérte.

Kunfi miniszter ezzel szemben kijelen-

tette, hogy az egyetemi tanács a határozatával nyíltan kibontotta az ellenforradalom zászlóját és ezzel szembe kell szállani a forradalommal. A kormány gyorsan döntésre akarja vinni ezt a kérdést, ha lehet az egyetem autonómiájának fentartásával, de ha kell egy új néptörvényrel új alapokra fektetett egyetemi autonómiával.

Minisztertanács.

Budapest, jan. 30. (Saját tudósítónktól.) A mai minisztertanács délután fél öt órakor kezdődött, eleinte Károlyi elnök, majd később Berinkey miniszterelnök elnökölt. Éjjel fél 11 órakor a tanácskozást fél órára félbeszakították. Az értekezleten kormányzati kérdésekkel foglalkoztak, szóba került az egyetemi tanács ügye is, de döntés még nem történt.

Csernoch János hercegprímás Károlyi elnöknel.

Budapest, jan. 30. (Saját tudósítónktól.) Csernoch János hercegprímás ma délután félkereste Károlyi Mihály elnököt és hosszabb időre tanácskozott vele. Ezután a hercegprímás Berinkey miniszterelnökhöz ment, akivel szintén hosszabb ideig tárgyalt.

* A Szent László koldusápoló és fiúgyermek menedékház tegnap délután tartotta közgyűlését, melyen dr. Hoványi Gyula pénztáros előterjesztette az egylet 1918. évi zárszámadását, mely 51 912 korona 55 fillér bevétellel szemben 51 010 korona 47 fillér kiadást tüntet fel. Az egylet tőkevagyonja az ingatlanokon felül 275.797 korona 54 fillér. Az egyletet az elmúlt évben nagyobb adománnyal segítették: dr. Bundala Mihály nagyprepost, elnök 11 715 korona 52 fillér készpénzzel és egy 1500 korona értékű kövér sertéssel, dr. Karácsonyi János elnök egy hizott sertéssel, a lat. szert. káptalan 40 köbméter tűzfával s egy hizott sertéssel.

Mint hogy a tisztikar megbízatása lejárt, újra megválasztották egyhangúlag: elnök dr. Bundala Mihály, alelnök dr. Karácsonyi János, titkár dr. Krüger Jenő, pénztáros dr. Hoványi Gyula, orvos dr. Matolay Károly, ügyész Böszörményi Géza, gazda Sünger Bertalan, alügyész dr. Imrik Gyuztáv. A vá-

lasztmányból kilépett tagokat újra választották, dr. Sigmund Andor, dr. Vucskics Gyula, Gellért László, Kollányi Ferenc, Halász Gyula, dr. Lestyán Endre, Frankó Erdre, dr. Bozóky Ferenc, Graiczky Antal, dr. Hoványi Lajos, az elhunyt tagok, Grócz Béla és dr. Mazurek Gyula helyett megválasztották Gyepes Imre és Schriffler Béla.

* A leszerelt katonák felruházása. Mint arról már hírt adtunk, a leszerelt katonák felruházását végző bizottság a Sztaroveszki-utca 1. számú alatti levő „Három Rózsa” helyiségeiben veszi át a leszerelt katonák részére beszovaltatandó ruhákat. A bizottság ma már második napja teljesíti fontos szociális feladatát és így mindazok, akiket a ruhabezszolgáltatási kötelezettség terhel, igyekezzenek a törvényes követhetmények sikerülése végett a beszállítási kötelezett ruhákat az összeírásai és beszerzési lapokkal a bizottságnak átadni.

* Megvédjük Salgótarját. Miskolc-ról jelentik: A salgótarjáni szénbánya védelmére a legkomolyabb katonai intézkedések történtek. Salgótarját a 40. hadosztály székely legénysége védi, melyhez a Békéscsaba vonalon a miskolci 39. hadosztály csatlakozik.

* Nyugalmozott altisztek helyzete. Merőben lehetetlen és szomorú azoknak a nyugalmozott, vagy továbbszolgáló altiszteknek a helyzete, akik 45-50 évi, sőt ennél tovább tartó szolgálat után ma körülbelül 652 vagy 700 korona nyugdíjból bányatelenek megélni. Nem tudjuk mi az oka, hogy akkor, mikor a magyar miniszterium 1918. évi 6495. K. B. sz. rendeletével az összes polgári állami nyugdíjasok, nyugberek, valamint a polgári állami alkalmazottak özvegyeit és árváit megillető ellátásokat több mint 100 százalékkal emelte teljesen megfedkezve azokról a továbbszolgáló altisztekről, akik egy egész emberöltőn keresztül békében és háborúban becsülettel és hűséggel szolgáltak. A Magyar tisztek és továbbszolgáló altisztek országos szövetsége (IX. Váci ut. 38.) most arra kéri a hadügyminisztert, hogy hasonlóképpen rendelkezze, illetőleg állapítsa meg újból a már nyugállományban levő altisztek ellátásait, illetőleg nyugdíjilletményeit.

* Leltározás a hatósági üzletekben. Tudatom a város közönségével, hogy leltározás miatt a hatósági üzletek pénteken január 31-én, délután 4 órakor lesznek bezárva, — miért is szükségletét mindenki ezideig szerezze be. Nagyvárad 1919. január 30-án. Lukács Ödön, polgármester-helyettes.

* Elvezett egy fekete duxi, orán dárüsszal Nyomra vezető Mészáros utca 2. sz. II. emeletnél 180 jutalomban részesei. Örgazdák nem díjaztatnak.

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK

megérkeztek, remekszép üvegszálakon mindennemű villamos vezetékek és égők legolcsóbb napiárban szerelhetnek

STERN VILLAMOS VÁLLALATA

Szt.-János-u. 20. Telefon 556.

Színház.

A színház műsora:

Péntek: Mágna Miska.

Szombat délután: Három a kis lány.

Szombat este: Válás után.

Vasárnap délután: Tatárjárás.

Vasárnap este: Majd a Vica. (Bemutató.)

Mágna Miska ma kerül színpadra.

Déltáni előadások fél három órakor kezdődnek mérsékelt helyárakkal. Szombaton délután Három a kis lány meg Mád szerepében Aggházy Melindával, vasárnap délutánra Kálmán Imre Tatárjárás a van bitüze, Rizát Aggházy, az önkéntest Jósika, Treskát Polgár Mariska, Lörentheyi Tóth Elek, Labonyait Stoll, a tartalékos hadnagyot pedig Szigeti adja.

Majd a Vica premierjét vasárnap este tartja meg a színház.

Az ördög, jövő héten újja fel a színház Molnár Ferenc Ördögét Harsányi Miklóssal a címszerepben.

URANIA mozgó- színház	31-én Hítségés.
	Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.

Az Uránia szenzációs műsora, amelyet ma mutat be, bizonyára nagy hatást fog tenni a közönségre. A Hítségés című nagyszabású drámát tűzött az igazgatóság előadásra. Elsőrangú témát örökít meg a fényes film, amelynek gazdag szépségeit fokozza maga a gyönyörű felvétel és a kiváló szereplők művészi játéka.

Eredeti francia film az Apollóban. Anyai szomorú esztendő tragikus elszigeteltsége után végre megnyitott a ridegen lezárt határok és a kinematográfus vállalatok életmossége hozta Svájcra át az első francia filmet. A Rótszakáll című nagyszerű kalandörtörténet ez, ragyogó film'dart, eredeti francia felvétel. — Immár ötödik éve, hogy Párisból még a nemzetközi összeköttetések révén sem sikerült filmet importálni Közép Európába, annál értékesebb ez a nevezetes film, amelyet az első között szerzett meg az Apolló igazgatósága. A Rótszakáll érdekessége még az is, hogy a címszerepét Francois Lepons kitűnő párizsi filmszínész játssza. Az Apolló ma esti műsorán hozza színre az érdekes újdonságot.

KÖZGAZDASÁG

A TOZSDE.

Budapest, jan. 30. (Saját tudósítónktól.) Az értékpiacon ma újabb lendületet vett a felfelé törekvő áralakulás. A külpolitikai viszonyok javulását a tőzsde erős hausse mozgalommal honorálta. A kereslet már azért is nagy méreteket öltött, mert a spekuláció tegnap nagy pozíciót bonyolított le. A tőkárság a következő jegyzéseket közli:
Osztrák Hitel 650—643. Magyar Hitel 984—939. Fubank 805—815. Hazai bank 405—490. Rima 946—935. Államvasutak 928—936. Kereskedelmi bank 4350—. Hazai takarékpénztár 18000—18100. Concordia 670—. Általános köszén 1940—1950. Salgó 985—995. Ganz 2800—2840. Nasici 3010—3030. Adria 1620—1630 és Atlantica 1155—1165.

Főszerkesztő: FOLLMANN GÉZA. Szerkesztésért felelős: NILF LÁSZLÓ.

Nyílttér

Dr. Középesy Emil

ügyvédi irodáját
Rákóczi-ut 22. sz. alatt
ujból megnyitotta.

Dr. Roszkopf Béla

ORVOS
lakását és rendelőjét a
Szinházi Bazár épületbe
(feljárt Molnár fényké-
pész felől) helyezte át.

VIGADÓ mozgó- színház	31-én A játék ördöge.
	Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.

APOLLÓ mozgó- színház	31-én Rótszakáll.
	Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
1325—1919. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy Krech Lajos nagyvárad lakos által felállítani szándékolt vámörömalom telep tel-pengedélyezése tárgyában f. évi február hó 12 ik napjának délelőtti 10 órájára az Óvodouca 7. sz. házhoz helyszíni tárgyalást tűött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmettel értesítetnek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő mert a későbbi teendő fejszólamlások figyelembe vétele nem fognak.

Nagyvárad, 1919. január 24.

Egely
rendőrkapitány.

Több kisebb nagyobb bérház

ELADÓ.

A vételhez szükséges jelzálogkölcsonköt előnyös feltételek mellett bonyolítja le a :

Nagyvárad Takarékpénztár
Teleky-utca 2. sz.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet VII-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1919. január 1-én VII-ik évtársulatát nyitotta meg. Az előbbi üzletlévek, dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménynyel folynak.

Belépni szándékozók üzletlérszereket jegyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső u. 5. sz. a.). Egy üzletlérsz. heti 20 fillér befizetésre kötelez s kiki annyi üzletlérsz. jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletlérsz.enként, 20 fillér, 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a rájuk eső nyereséget is.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel s kiki heti beétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. A tagok a befizetett összeg 1/3-od részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

Tőkeamatadót a szövetkezet fizeti. Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Heti árjegyzék



Színes ebédőkészlet aranyozással 12 személyre	300.—
Színes teáskészlet ar.-sal 12 sz.-re	160.—
Sz. kávékészlet ar.-sal 12 sz.-re	160.—
Függőlámpa teljesen felszerelve	80.—
Majolika vízescanós színes	20.—
Majolika virágváza színes virággal	15.—
Majolika cukordoboz sz. virággal	15.—
Petrovium asztali lámpa nikkelt, felszerelve	40.—
Majolika dohánytartó sz. virággal	15.—

Nippek, figurák, szent Antal és Mária-szobrok, szenteltvíz-tartók.

Eladás nagyban és kicsinyben.
Képkerekezés, ablaküvegezés.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, diszmutáruk, ezüstáruk, konyhafelszerelések gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.

Telefon 3-72.

Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Bérházak
magánházak elfoglalható lakással is. Értekezni Balázs Gyuláné, Vécsey Károly-u. 4. sz.

Eladó
adómentes villaépület, (esetleg azonnal beköltözhető) 4 szoba, hall, nagy gazdasági udvar, villany, vízvezeték, telefon, hozzátartozó 4 hold szőlő és gyümölcsös. Értekezni Arany János-utca 7.

Pemete
és hársfamezucorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Poloskairtó
biztos, kipróbált, megbízható poloskákirtására. Kis üveg 4 K, közepűveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apoló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Ne dobja ki pénzét ruháért, mert a kárpiton bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait kicsó pénzüért házilag átfestheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Francia és angol eredeti parfüm-különlegességek, L'Origan, Fleur D'Amour, Safranor, Asta Nielson, Ceur de Janette, Californian Poppy, egy színtén az összes virágillatok megérkeztek és dekánként kimerve kaphatók: Farkas István Apolló drogeriájában.

Likör és rumkomposztók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy sít, essentliák. Törköly, Szilvörlem, Seprő, Cognac-típusok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apoló” drogeriájában, Nagyvárad.

Tavaszi replek, májoltók, bőrbőrösség, kiütés, mivesszerek ellen biztos az PO-krem. Ára 5 kor. is szappan Viora átlagosan 5 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Fényképészet! szettek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apoló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Salétrom-só! Sonka- és huspácoláshoz minden mennyiségben kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Cipészeknek!

- 1 kgr. la. buzacsiriz — — — K 19-60
- 1 kgr. la. aranycsiriz — — — K 39-20
- 1 kgr. la. folyékony „Argos” csiriz K 8-—
- 1 kgr. la. faszeg 2—15 sz. — — K 10-—
- 1 drb brassói talpráspoly — — — K 3-80
- 1 drb brassói kireszelő — — — K 3-30
- 1 készl. bőrtalpvédő — — — K 2-50
- 1 drb. vaskapta — — — K 12-80
- 1 készl. acél talpvédő — — — K —70

Papírvászon és mindenféle cipéskellékek olcsó napi áron.

ASZTALOSOKNAK!
1 kgr. la. asztalosenyv — — — K 6-80
ugyanaz zsákvételni — — — K 6-25

SZERELŐKNEK!
Bőrtársa vízvezeték csaphoz
100 drb 1/2" csaphoz — — — K 4-80
100 drb 3/4" — — — K 6-80
100 drb 1" — — — K 9-60

Kereskedőknek megfelelő árendemény!
Postán utánvét mellett. Portó és csomagolás felszámításával. Gyors és pontos kiszolgálás.
STERN MIKLÓS
Nagyvárad, Zöldfa-utca 9. szám.

Mocsáry Sándor
törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezeték szerelő, bronzműves, bádigos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Irógép-, kerékpár-, grammofonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár:
Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.
Ipartelep:
Szent János-u. 22. Telefon 532

Autójárat a Félixfürdőbe!

Tudvalevőleg a szénhiány miatt a belényesi vonat — mely a fürdői közönséget hozza — napjában egyszer indul s csak másnap reggel szállítja vissza az utasokat. Hogy a fürdőbe jövő közönségnek ne kelljen lemaradnia a túlszűlt vonatról és még az nap vissza is térhessen, Váradról a fürdőig, autójáratot rendeztem. A husz személynél többet befogadó automobil e hó 12-től kezdve, reggelként 8 óra kor indul a Fekete Sas előtti állomásától s az utasok számához mérten két óránként közlekedik. Kiránduló társaság részére a nap bármely időszakában rendelkezésre áll külön 100 K díjazás mellett.
Vitelőj a Félixfürdőig 4 korona Fürdőbértől.

VAS és rézágyak,

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodronyágybetétek: összeshajtos ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor
r.-t.-nál Körös-utca 11.
Telefon-szám: 558.

IZSÁK LIDIA



Elsőrendű fűzőszalon
NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Parkszálloda épületében
Internumban telefon: 11-53 szám.
A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója.
Tisztításokat és Átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészíttetnek.

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolai MAGÁNTANULÓKAT ELŐKÉSZÍT FELELŐSSÉGGEL.

Állandó tanfolyamot: gép, gyors, szép- és helyesírásban, keresk. számtanban, levelezésben, könyvvitelben stb. tart: **a DONAT-féle** ker. magántanfolyam.
Uj német kurzus kezdődik január 15-én. Korrepetíció!!! Zongoratanítás!
Bejelentések naponta 11-12-ig d. e. és 3-4-ig d. u. Beöthy Odön-utca 30. Telefon: 1000.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban ajánlja könyveit és lapjait
Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság
BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN
Támogassuk ezen új vállalatot!!!

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb áron kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállíttatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. **Csillárok**, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. **Villamos motorok** nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.
A telep telefonja 514. Főszerelő telefonja 55.